

ZEPHY ALȘEC

Puțini sînt artiștii despre care să se poată spune că și-au identificat atît de deplin, pînă la confundare, viața și cariera cu instituția pe care au slujit-o, ca actorul ZEPHY ALȘEC cu teatrul din Ploiești.

A debutat la 18 ani, în 1941, la Teatrul Barașum din București, în revista "Ce faci astă-seară?" - lansînd melodia de mare succes "Dacă n-ai fi fost tu..." de Henry Mălineanu. A jucat apoi, concomitent, la mai multe teatre bucureștene: Teatrul Modern, Teatrul Nostru - condus de Dina Cocea - fiind partener cu Tanță Cocea în "Idolul și Ion Anapoda" ș.a., urmînd totodată Conservatorul C. I. Nottara.

Din anul 1947, vine la Ploiești ca artist - fondator al Teatrului sindicatelor unite, care a devenit, în primăvara lui 1949, primul teatru stabil profesionist din acest oraș. Atunci, el a rostit prima replică din spectacolul inaugural al teatrului nostru, jucînd pe Tipănescu în "O scrisoare pierdută". S-a dedicat scenei ploieștene cu un devotament exemplar. A creat o galerie impresionantă de roluri principale din teatrul românesc și universal: "Steaua fără nume", "Fil cuminte, Cristofor!", "Escu", "George Dandin", "Romeo și Julieta", "Cînd luna e albastră" ș.a. A jucat alături de bunul său prieten Toma Caragiu în numeroase spectacole: "Zăriștil", "Arcul de triumf", "Explozie întîrziată", "Slugă la doi stăpîni", "Nunta lui Figaro", "De Pretore Vincenzo", "Al patrulea", "Rețeta fericii" ș.a. - în regia lui Alexandru Braun, Harry Eliad, Emil Mandric, Valeriu Moisescu, Gyorgy Harag, Nicoleta Toia și alții.

A realizat roluri importante în peste 50 de filme, cu regizori ca: Manole Marcus, Francisc Munteanu, Malvina Urșianu, Sergiu Nicolaescu, Dan Pîța ș.a.. Memorabile pentru publicul întregii țări rîmîn creațiile lui din seriile de televiziune "Un august în fiăcări" și "Pistruitul". În vara trecută, a filmat cu regizorul Mircea Drăgan pentru o coproducție româno-rusă, a cărei premieră urmează să albă loc. Ultimul rol, oferit în acest an, într-o coproducție româno-germană, nu a mai putut fi, din păcate, realizat. Pentru că, într-o dimineață, pe neașteptate, fără nici un avertisment prealabil, medicii s-au uitat lung unii la alții, iar Zephy a înțeles... A înțeles și, calm, fără nici o cît de mică urmă de melodramă în glas, a spus scurt la telefon: "Mă, asta e!". Au fost ultimele cuvinte pe care i le-am auzit, pentru că, pe urmă, aproape două luni, dintr-o discreție cutremurătoare, s-a retras exclusiv în sinul familiei, unde și-a dat obștescul sfîrșit.

Vocea lui gravă, cu inflexiuni baritonale, frumoasa privire a ochilor lui albaștri, prestața și eleganța lui innăscute, distincția rostirilor și a expresiei sale au cucerit inimile atîtor spectatori și i-au plasat în aleasa familie a unor mari actori.

Pentru noi - colegii și prietenii de la teatrul din Ploiești - ZEPHY ALȘEC a fost însă nu numai un mare actor, ci și un mare coleg și prieten. El era, în cel mai înalt grad de care este capabilă o personalitate ce nu se drămuiește, unul din acei rari colegi și prieteni fără de care lumea ne apare mai mîruntă și mai săracă. El era cel veșnic surîzător, sîntor la nevoie, glumeț, vital, tonic, cu un umor inconfundabil, generos.

Acum cîteva luni, la 4 martie, la comemorarea lui Toma Caragiu, aflat fără să știm pentru ultima oară pe scena teatrului nostru, Zephy a spus cu lacrimi în ochi: "Pentru mine, Toma Caragiu nu a murit".

Doamne, și ce repede, incredibil, nemilos, nedrept de repede ne este dat să rostim înmărmuriți, parafrazîndu-l: "Pentru noi, ZEPHY ALȘEC nu a murit"!... El a plecat doar puțin în nemurire.

■ CORNELIU REVENT
17 august 1992

ANDA CĂLUGĂREANU

O lume întreagă a aflat că numele adevărat al Andei Călugăreanu era Anca. Putem vorbi despre ea chiar în această relație: Anca a reprezentat întotdeauna fața nevăzută a personalității ei, acel om cald din spatele scenei, prieten nemiapomenit care întotdeauna și-a găsit timp pentru un telefon, chiar de la mari depărtări, fără să fie la mijloc o aniversare; omul care a înșuflat curaj celor din jur prin încrîncenarea cu care a luat întotdeauna lucrurile de la capăt, de la zero, stringînd din dinți și spunîndu-și "Vă arăt eu vouă, că tot eu am dreptate! Drumul meu este un drum mai greu, dar este un drum al cinstei și al adevărului". Și așa a fost.

Aș putea vorbi la nesfîrșit despre Anca, dar revista care publică aceste gânduri se numește revista "Teatrul azi"; deci normal ar fi să vorbim despre acea Anda care a fost binecuvîntată de Dumnezeu cu calități atît de mari pentru scenă, încît, în orice grup de oameni s-ar fi aflat, ea atrăgea imediat atenția asupra ei. Dezechilibra orice distribuție, era făcută pentru rolurile principale, era vedetă, pentru că avea aură de vedetă și lucrul ăsta l-a demonstrat încă de la debut. Debut în muzica de largă popularitate, căreia nu vreau să-i zic ușoară, atîta vreme cît cu talentul ei imens a fost acceptată nu numai de publicul și compozitorii de muzică ușoară, ci și de toate formațiile pop de la noi din acea perioadă. Anda Călugăreanu, pe picior de egalitate cu cealaltă mare vedetă a anilor '60, Margareta Pislaru, a cîntat în același timp și cu formațiile "Sincron", "Olimpic '64", "Sfinx", "Roșu și negru", acceptată deci de două categorii de public care, inevitabil, sînt în totală contradicție. Lucrul ăsta nu era chiar la îndemîna oricui.

Și totuși, deși Anda era Anda, Anca Călugăreanu n-a intrat la Institutul de teatru. A dat examen în cîteva rînduri și n-a fost primită. De ce? Cine știe... Mai normal ar fi să răspundă comisiile de examinare de atunci. Asta n-a însemnat că ea a depus armele. Întotdeauna s-a uitat cu respect, nu cu invidie la actorii din jurul ei, totdeauna i-a iubit, a căscat ochii și a învățat. Pînă în ultima clipă a vieții ei a învățat.

A fost - inevitabil - distribuită la Televiziune, în filme și, în sfîrșit, în spectacole. Și bineînțeles că trecerea ei pe toate aceste scene sau platouri de filmare n-a rămas fără ecou. Și iată că, din nou, surpriză pentru toată lumea, la 36 de ani Anda Călugăreanu dă examen la Institutul de teatru, la seral, și în sfîrșit reușește. De ce? Ce nevoie avea? Pentru o hîrtie oarecare, pentru un contabil oarecare, pentru o instituție oarecare, pentru un salariu cu cîteva sute de lei mai mare? În nici un caz. În continuare a considerat că trebuie să învețe, că are ce să învețe. Cînd consideri că nu mai ai ce învăța, spune Liviu Ciulei, asta înseamnă moartea artei. Această moarte Anca n-a cunoscut-o niciodată.

A cunoscut în schimb, moartea fizică, spre disperarea noastră, a tuturor.

■ FLORIAN PITTIȘ